

Konwencja

pomiędzy Austrią, Węgrami, Włochami, Polską, Rumunją, Królestwem Serbo-Kroacko-Słoweńskim i Czechosłowacją, dotycząca spraw archiwalnych.

(Ratyfikowana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dn. 31-go sierpnia 1923 r.).

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MY,

STANISŁAW WOJCIECHOWSKI,

PREZYDENT

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy wiadomem czynimy:

Convention

entre la Pologne, l'Italie, la Hongrie, l'Autriche, la Roumanie, le Royaume Serbe-Croate-Slovene et la Tchécoslavaquie, concernant les questions, qui ont trait aux archives, signée à Rome le 6 avril 1922.

Convenzione

L'Austria, la Cecoslovacchia, l'Italia, la Polonia, il Regno Serbo-Croato-Sloveno, la Romania e l'Ungheria desiderosi di regolare le questioni che riguardano gli Archivi,

AU NOM

DE LA RÉPUBLIQUE POLONAISE

NOUS STANISŁAW WOJCIECHOWSKI,

PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE POLONAISE,

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront Salut:

Dnia szóstego kwietnia tysiąc dziewięćset dwudziestego drugiego roku podpisana została w Rzymie pomiędzy Rządami Rzeczypospolitej Polskiej, Królestwa Włoskiego, Królestwa Węgierskiego, Republiki Austriackiej, Królestwa Rumuńskiego, Królestwa Serbów, Kroatów i Słoweńców oraz Republiki Czechosłowackiej Konwencja, dotycząca spraw archiwalnych, która słowo w słowo brzmi jak następuje:

Austria, Węgry, Włochy, Polska, Rumunja, Królestwo Serbo-Kroacko-Słoweńskie i Czechosłowacja pragnąc uregulować kwestję dotyczące archiwów i zawrzeć w tym celu umowę, Wysokie Ukladające się strony mianowały pełnomocnikami swymi:

Prezydent Związkowy Republiki Austriackiej:

Pana Remigjusza Kwiatkowskiego, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego;

Jego Wysokość Regent Węgier:

Hrabiego Nemes de Hidvég, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego;

Jego Królewska Mość Król Włoch: J. E. Margrabiego Guglielmo Imperiali, Senatora Królestwa, Ambasadora;

Naczelnik Państwa Polskiego:

Macieja Loreta, Chargé d'Affaires Państwa Polskiego w Rzymie;

Jego Królewska Mość Król Rumuński:

M. Ef. Antonesco, Radcę Trybunału Kasacyjnego w Bukareszcie.

Jego Królewska Mość Król Serbów, Kroatów i Słoweńców:

Q. Ottokara Rybar, byłego Posła;

Prezydent Republiki Czechosłowackiej:

P. Vlastimila Kybala, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego;

Którzy po złożeniu swych pełnomocnictw, uznane za dobre i należyte co do formy, zgodzili się co do następującego:

Art. 1.

Austria i Węgry z jednej strony, a inne Państwa sygnujące niniejszą Konwencję z drugiej, jak również

Une Convention, cocernant les questions, qui ont trait aux archives, ayant été signée à Rome le six avril mille neuf cent vingt deux entre les Gouvernements de la République Polonaise, du Royaume d'Italie, du Royaume de Hongrie, de la République d'Autriche, du Royaume de Roumanie, du Royaume Serbe-Croate-Slovene et de la République Tchecoslovaque, Convention dont la teneur suit:

L'Autriche, la Hongrie, l'Italie, la Pologne, la Roumanie, le Royaume Serbe-Croate-Slovene et la Tchecoslovaquie, désireux de régler les questions qui ont trait aux archives, voulant conclure une convention à cet effet, les Hautes Parties Contractantes ont nommé pour leurs plénipotentiaires:

Le Président Fédéral de la République Autrichienne:

M. Rémi Kwiatkowski, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire;

Son Altesse le Régent de Hongrie:

M. le Comte Nemes de Hidvég, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

S. E. le Marquis Guglielmo Imperiali, Sénateur du Royaume, Ambassadeur;

Le Chef de l'Etat Polonais:

M. Maciej Loret, Chargé d'Affaires de l'Etat Polonais à Rome;

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

M. Ef. Antonesco, Conseiller à la Cour de Cassations de Bucarest;

Sa Majesté le Roi des Serbes, Croates et Slovènes:

M. Ottokar Rybar, ancien député;

Le Président de la République Tchecoslovaque:

M. Vlastimil Kybal, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire;

Lesquels ayant déposé leurs Pleins Pouvoirs reconnus en bonne et due forme ont convenu de ce qui suit:

Art. 1.

L'Autriche et la Hongrie d'une part et les autres Etats signataires de la présente convention d'autre

Velendo concludere una convenzione a questo riguardo le Alte Parti Contraenti hanno nominato come loro plenipotenziari:

Il Presidente Federale della Repubblica Austriaca:

Il Signor Rémi Kwiatkowski, Inviato Straordinario e Ministro Plenipotenziario;

Il Presidente della Repubblica Cecoslovacca:

Il Signor Vlastimil Kybal, Inviato Straordinario e Ministro Plenipotenziario;

Sua Maesta il Re D'Italia:

S. E. il Marchese Guglielmo Imperiali, Senatore del Regno, Ambasciatore;

Il Capo dello Stato Polacco:

Il Signor Maciej Loret, Incaricato, d'Affari dello Stato polacco a Roma;

Sua Maesta Il Re Dei Serbi, Croati e Sloveni:

Il Signor Ottokar Rybár, ex deputato;

Sua Maesta Il Re Di Romania:

Il Signor Ef. Antonesco, Consigliere della Corte di Cassazione di Bucarest;

Sua Altezza Il Reggente D'Ungheria:

Il Conte Nemes de Hidvég, Inviato Straordinario e Ministro Plenipotenziario;

I Quali, dopo aver depositato i loro Pieni Poteri trovati in buona e debita forma, hanno convenuto, quanto segue:

Art. 1.

L'Austria e l'Ungheria da un lato, e gli altri Stati firmatari della presente convenzione dall'altro, e questi

te ostatnie Państwa pomiędzy sobą, zobowiązują się ułatwiać wszelkimi sposobami, przewidzianymi w niniejszej konwencji zwrot i oddanie wszystkich aktów, archiwów, dokumentów i przedmiotów wszelkiego rodzaju, wymienionych w traktatach w St. Germain i Trianon.

Zwrot i względnie oddanie obejmują:

A) w stosunku do Austrii:

1. Na mocy Traktatu w St. Germain, art. 191: w zastosowaniu postanowień art. 184, akty, dokumenty, dzieła sztuki i zabytki starożytności, oraz cały materiał naukowy i bibliograficzny, zabrany z terytorjów zajętych, należący bądź do Państwa, bądź do zarządów prowincjonalnych, gminnych, przytułków kościelnych, lub do innych instytucji publicznych albo prywatnych.

2. Art. 192: przedmioty tegoż rodzaju, co i przedmioty oznaczone w poprzednim numerze, które zostały zabrane od dnia 1 czerwca 1914 r. z terytorjów odstąpionych, z wyjątkiem przedmiotów, kupionych od właścicieli prywatnych.

3. Art. 93: archiwa, rejestry, plany, tytuły i dokumenty wszelkiego rodzaju, należące do zarządów cywilnych, wojskowych, skarbowych, sądowych lub innych z odstąpionych terytorjów łącznie z tymi, które zostały przeniesione w inne miejsce z zastrzeżeniem ustępu 2-go.

4. Art. 193: akty, dokumenty i pamiętniki historyczne, znajdujące się w posiadaniu instytucji publicznych a dotyczące bezpośrednio historii terytorjów odstąpionych, które zostały z nich usunięte w ciągu ostatniego dziesięciolecia. Co się tyczy Włoch okres ten sięga daty ogłoszenia Królestwa (1861). Akty, dokumenty, pamiętniki nie sięgające dwudziestu lat wstecz, a mające bezpośredni związek z historią, lub administracją terytorjum austriackiego i które ewentualnie znajdują się na terytorjach odstąpionych będą zwrócone Rządowi Austriackiemu przez inne Państwa podpisujące niniejszą umowę.

5. Paragrafy 10 i 13 aneksu do artykułów 249 i 250: wszystkie akty, archiwa, rachunki lub dowody rachunkowe, dokumenty i informacje wszelkiego rodzaju, umowy,

part, ainsi que ces derniers Etats entre eux, s'engagent à faciliter par tous les moyens selon la présente convention la restitution et la remise de tous les actes, archives, documents et objets de toute sorte visés par le Traité de St. Germain et de Trianon.

La restitution et la remise respectivement concernent:

A) Pour l'Autriche:

1. Traité de St. Germain, article 191 par application des dispositions de l'article 184, les actes, documents, objets d'antiquité et d'art et tout matériel scientifique et bibliographique enlevés des territoires envahis, qu'ils appartiennent à l'Etat ou aux Administrations provinciales, communales, hospitalières, ou ecclésiastiques ou à d'autres institutions publiques ou privées.

2. Art. 192: les choses de même nature que celles visées au numéro précédent qui auront été enlevées, depuis le premier juin 1914 des territoires cédés, exception faite des choses achetées à des propriétaires privés.

3. Art. 93: les archives, registres, plans, titres et documents de toute nature, appartenant aux administrations civiles, militaires, financières, judiciaires ou autres, des territoires cédés, y compris tous ceux qui ont été déplacés; sous réserve de l'alinéa 2.

4. Art. 193: Les actes documents et mémoires historiques, possédés par les établissements publics qui ont un rapport direct avec l'histoire des territoires cédés, et qui ont été éloignés pendant les dix dernières années; en ce qui concerne l'Italie cette période remonte à la date de la proclamation du Royaume (1861). Les actes, documents et mémoires ne remontant pas à plus de vingt années, qui ont un rapport direct avec l'histoire ou l'administration du territoire autrichien et qui éventuellement se trouveront dans les territoires transférés, seront rendus au Gouvernement autrichien par les autres Etats signataires de la présente convention.

5. Paragraphes 10 et 13 de l'annexe aux articles 249 et 250: tous les actes, archives, comptes, ou pièces comptables, documents et renseignements de toute nature,

ultimi tra di loro, s'impegnano a facilitare in ogni miglior modo la restituzione e la consegna di tutti gli atti, archivi, documenti ed oggetti di ogni specie, contemplati dai Trattati di San Germano e di Trianon.

La restituzione e la consegna riguardano rispettivamente:

A) Per l'Austria:

1. Trattato di San Germano, art. 191: in applicazione delle disposizioni dell'articolo 184 gli atti, documenti, oggetti di antichità e d'arte e qualsiasi materiale scientifico e bibliografico asportati dai territori invasi, sia di proprietà dello Stato, sia delle Amministrazioni provinciali, comunali ospitaliere, ecclesiastiche o di altri enti pubblici o privati;

2. Articolo 192: le cose della stessa specie di quelle contemplate al comma precedente, asportate dopo il 1-o giugno 1914 dai territori ceduti, ad eccezione delle cose comperate a proprietari privati;

3. Articolo 93: gli archivi, registri, piani titoli e documenti di qualsiasi specie, appartenenti alle Amministrazioni civili, militari, finanziarie, giudiziarie o d'altro genere dei territori ceduti, compresi tutti quelli che furono trasferiti altrove sotto la riserva del comma 2;

4. Articolo 193: gli atti, documenti e memorie storiche, posseduti dagli istituti pubblici, che hanno diretto rapporto con la storia dei territori ceduti e che furono asportati durante gli ultimi dieci anni; per ciò che concerne l'Italia questo periodo risalirà alla data della proclamazione del Regno (1861). Gli atti, documenti e memorie, che non risalgano a più di venti anni, che abbiano diretto rapporto con la storia o l'Amministrazione del territorio austriaco, e che si trovassero eventualmente nei territori ceduti, saranno restituiti al Governo austriaco dagli altri Stati firmatari di questa convenzione.

5. Paragrafi 10 e 13 dell'allegato agli articoli 249 e 250: tutti gli atti, archivi, conti e atti contabili, documenti e raggugli di ogni specie, contratti, certificati e altri

świadcstwa oraz inne tytuły własności wskazane w powyższych paragrafach, znajdujące się w posiadaniu władz państwowych lub instytucji kontrolowanych lub gwarantowanych przez Państwo. W sprawie zwrotu aktów i dokumentów tego samego rodzaju, znajdujących się w posiadaniu osób prywatnych, stosowane będą postanowienia Traktatu.

B) W stosunku do Węgier.

1. Na mocy Traktatu w Trianon art. 175: W zastosowaniu postanowień art. 168: akty, dokumenty, zabytki starożytności i sztuki i wszelkie materiały naukowe i bibliograficzne, zabrane z terytorjów zajętych, czy to należące do Państwa, czy do zarządów prowincjonalnych, handlowych, przytułków lub kościelnych, albo do innych instytucji publicznych i prywatnych.

2. Art. 176—przedmioty tegoż rodzaju co wymienione w poprzednim numerze, które zostały zabrane począwszy od dnia 1 czerwca 1914 z terytorjów odstąpionych, z wyjątkiem przedmiotów zakupionych od prywatnych właścicieli.

3. Art. 77: archiwa rejestry, plany tytuły i dokumenty wszelkiego rodzaju należące do zarządów cywilnych, wojskowych, skarbowych, sądowych lub innych, terytorjów odstąpionych, wszystkie te, które zostały przeniesione do innych miejscowości z zastrzeżeniem ustępu 2-go.

4. Art. 177, ustęp 1 i art. 178: akty, dokumenty i pamiętniki historyczne, znajdujące się w posiadaniu zakładów publicznych, mające bezpośredni związek z historią terytorjów odstąpionych, a które były z nich usunięte od 1-go czerwca 1868. Co się tyczy Włoch okres ten sięga daty proklamowania Królestwa (1861). Akty dokumenty i pamiętniki, nie sięgające 20 lat wstecz i bezpośrednio dotyczące historii lub administracji terytorjum węgierskiego, które ewentualnie znajdować się będą na terytorjach przekazanych, będą zwrócone Rządowi Węgierskiemu przez inne Państwa podpisujące niniejszą Konwencję.

5. Paragrafy 10 i 13 aneksu artykułów 232 i 233: wszelkie akty archiwa, rachunki, dowody rachunkowe, dokumenty i wszelkiego rodzaju informacje, umowy, świadectwa, oraz inne tytuły własności,

contrats, certificats, autres titres de propriété, visés aux paragraphes susdits, se trouvant entre les mains des autorités d'Etat ou des institutions contrôlées ou garanties par l'Etat.

Pour la restitution des actes et documents de même nature se trouvant entre les mains des particuliers, on suivra les dispositions du Traité.

B) Pour la Hongrie:

1. Traité de Trianon, article 175: par application des dispositions de l'article 168; les actes, documents, objets d'antiquité et d'art et tout matériel scientifique et bibliographique enlevés des territoires enyahis, qu'ils appartiennent à l'Etat ou aux administrations provinciales, commerciales, hospitalières ou ecclésiastiques ou à d'autres institutions publiques ou privées.

2. Art. 176: les choses de même nature que celles visées au numéro précédent qui auront été enlevées depuis le premier juin 1914 des territoires cédés, exception faite des choses achetées à des propriétaires privés.

3. Art. 77: les archives, registres, plans, titres et documents de toute nature, appartenant aux administrations civiles, militaires, financières, judiciaires ou autres, des territoires cédés, y compris tous ceux qui ont été déplacés, sous réserve de l'alinéa 2.

4. Art. 177, al. 1 et art. 178: les actes, documents et mémoires historiques, possédés par des établissements publics, qui ont un rapport direct avec l'histoire des territoires cédés et qui en ont été éloignés depuis le premier janvier 1868; en ce qui concerne l'Italie, la période remonte à la date de la proclamation du Royaume (1861). Les actes, documents et mémoires ne remontant pas à plus de vingt années, qui ont un rapport direct avec l'histoire ou l'administration du territoire hongrois et qui, éventuellement, se trouveront dans les territoires transférés seront rendus au Gouvernement hongrois par les autres États signataires de la présente convention.

5. Paragraphes 10 et 13 de l'annexe aux articles 232 et 233: tous les actes, archives, comptes ou pièces comptables, documents et renseignements de toute nature, contrats, certificats et autres titres

titoli di proprietà, contemplati nei paragrafi suddetti, in possesso di autorità statali o di istituti controllati o garantiti dallo Stato.

Per la restituzione degli atti e documenti della stessa specie, in possesso di privati, si osserveranno le disposizioni del Trattato.

B) Per l'Ungheria:

1. Trattato di Trianon; articolo 175: in applicazione delle disposizioni dell'articolo 168, gli atti, documenti oggetti di antichità e d'arte e qualsiasi materiale scientifico o bibliografico, asportati dai territori invasi, sia di proprietà dello Stato, sia delle Amministrazioni provinciali, comunali ospitaliere, ecclesiastiche o di altri enti pubblici o privati.

2. Articolo 176: le cose della stessa specie di quelle contemplate al comma precedente, asportate dopo il 1-o giugno 1914 dai territori ceduti, ad eccezione delle cose comperate a proprietari privati.

3. Articolo 77: gli archivi, registri, piani, titoli e documenti di qualsiasi specie, appartenenti alle Amministrazioni civili, militari finanziarie, giudiziarie o d'altro genere dei territori ceduti, compresi quelli che furono trasferiti altrove, sotto la riserva del comma 2.

4. Articolo 177: comme 1-o e articolo 178: gli atti, documenti e memorie storiche, posseduti dagli istituti pubblici che hanno un rapporto diretto con la storia dei territori ceduti e che furono asportati dopo il 1-o gennaio 1868: per ciò che concerne l'Italia, questo periodo risalirà alla data della proclamazione del Regno (1861). Gli atti, documenti, e memorie che non risalgono a più di venti anni, che abbiano diretto rapporto con la storia o l'Amministrazione del territorio ungherese e che si trovino eventualmente nei territori ceduti, saranno restituiti al Governo ungherese dagli altri Stati firmatari di questa convenzione.

5. Paragrafi 10 e 13 dell'allegato agli articoli 232 e 233: tutti gli atti, archivi, conti e atti contabili, documenti e raggugli di ogni specie, contratti, certificati e altri titoli di proprietà, contemplati nei

wyszczególnione w wyżej wymienionych artykułach, a znajdujące się w posiadaniu władz państwowych, lub też instytucji, pozostających pod kontrolą, lub gwarancją państwową. W sprawie zwrotu aktów i dokumentów tego samego rodzaju, znajdujących się w posiadaniu osób prywatnych, stosowane będą postanowienia Traktatu.

Art. 2.

Konwencja niniejsza stosuje się również do wszystkiego, co dotyczy udzielania, przewidzianego w ustępie 2-im, artykułu 93-go Traktatu w St. Germain, oraz względnie przez ustęp 2-gi artykułu 77 Traktatu w Trianon. W braku poszczególnych umów, zawartych lub mających być zawartymi pomiędzy Państwami zainteresowanymi przez udzielanie tych archiwów, rejestrow, planów, dokumentów, tytułów zastrzega się również wolny dostęp do archiwów, rejestrow i innych depozytów publicznych, wymienionych w powyższych Traktatach, kontrolę, badanie, możność sporządzania kopji, wyciągów, fotografii lub odbitek innego rodzaju oraz uzyskiwania w poszczególnych wypadkach wypożyczeń na pewien czas pod warunkiem wzajemności ze strony Państw zainteresowanych, i bez uszczerbku dla spraw bieżących, jak również z obowiązkiem zachowania w dobrym stanie i nie przenoszenia archiwów i dokumentów, o których mowa.

Rozumie się, że artykuł powyższy nie dotyczy dokumentów, odnoszących się wyłącznie do administracji terytorjów Austrii i terazniejszych Węgier.

Umowa niniejsza ma zastosowanie do aktów, archiwów i t. p., dotyczących dawnych administracji austriackich, węgierskich i austriacko-węgierskich, nietylko o ile te znajdują się na terytorjum Austrii, a względnie Węgier, lecz również na każdym innym terytorjum byłej Monarchji, przekazanem innym układającym się Państwom.

Art. 3.

Zwrot i wydanie nastąpią bezpośrednio od jednego Państwa — drugiemu, drogą następującej procedury:

de propriété, visés aux paragraphes susdits, se trouvant entre les mains des autorités de l'État, ou des institutions contrôlées ou garanties par l'État. Pour la restitution des actes et documents de même nature se trouvant entre les mains des particuliers, on suivra les dispositions du Traité.

Art. 2.

La présente convention s'applique également à tout ce qui concerne la communication prévue par l'alinéa 2 de l'article 93 du Traité de St. Germain et respectivement par l'alinéa 2 de l'article 77 du Traité de Trianon. A défaut de conventions particulières conclues ou à conclure entre les Etats intéressés, la communication concernant ces archives, registres, plans, documents, titres, implique notamment le libre accès aux archives, registres, et autres dépôts publics visés aux articles cités des dits Traités, l'inspection, la consultation, la faculté de faire des copies, extraits, photographies ou reproductions d'autre nature et dans des cas particuliers d'obtenir des prêts temporaires sous condition de réciprocité de la part des Etats intéressés et sans endommager le service courant ainsi que l'obligation de conserver en bon état et de ne pas déplacer les archives et les documents en question.

Il est bien entendu que cet article n'a pas trait aux documents qui concernent exclusivement l'administration des territoires de l'Autriche et de la Hongrie actuelle.

La présente convention s'applique aux actes, archives etc. concernant les anciennes administrations autrichiennes, hongroises et austro-hongroises, non seulement s'ils se trouvent sur le territoire de l'Autriche, et respectivement de la Hongrie, mais aussi sur tout autre territoire de l'ancienne Monarchie transféré aux autres Etats contractants.

Art. 3.

La restitution et la remise auront lieu directement d'un Etat à l'autre par la procédure suivante:

paragrafi suddetti in possesso di autorità statali o di istituti controllati o garantiti dello Stato. Per la restituzione degli atti e documenti della stessa specie, in possesso di privati, si osserveranno le disposizioni del Trattato.

Art. 2.

La presente Convenzione si applica pure a tutto quello che concerne la comunicazione contemplata al comma 2 dell'articolo 77 del Trattato di Trianon. In mancanza di convenzioni speciali, concluse o da concludersi fra gli Stati interessati, la comunicazione relativa a questi archivi, registri, piani, documenti e titoli, implica in specie il libero accesso agli archivi, registri e altri depositi pubblici, contemplati agli articoli già citati dei Trattati suddetti; l'ispezione, la consultazione, la facoltà di fare copie, estratti, fotografie e riproduzioni d'altro genere e in casi speciali di ottenere prestiti temporanei a condizione di reciprocità da parte degli Stati interessati e senza pregiudicare il funzionamento del servizio normale, come pure l'obbligo di conservare in buono stato e di non trasferire altrove gli archivi e i documenti.

Resta inteso, che questo articolo non si riferisce ai documenti che riguardano esclusivamente l'Amministrazione dei territori attuali dell'Austria e dell'Ungheria.

La presente Convenzione si applica agli atti, archivi ecc. riguardanti le antiche amministrazioni austriache, ungheresi e austro-ungheresi, non soltanto se si trovano sul territorio dell'Austria e rispettivamente dell'Ungheria ma anche se si trovano su qualunque altro territorio dell'antica Monarchia trasferito agli altri Stati contraenti.

Art. 3.

La restituzione e la consegna saranno eseguite direttamente dall'uno all'altro Stato nel modo seguente:

1. Każde z układających się Państw wyznaczy w ciągu miesiąca od chwili uprawomocnienia się niniejszej Konwencji jednego lub kilku rzeczoznawców, mających zbadać akty, archiwa, rejestry, plany, tytuły, dokumenty wszelkiego rodzaju, wskazane w artykule pierwszym.

2. Po ukończeniu powyższego badania, każdy rzeczoznawca komunikuje spis aktów, archiwów i t. p. zwrotu których domaga się dla swego kraju, osobie, wyznaczonej w tym celu przez Państwo, znajdujące się w posiadaniu aktów, przedstawionych dla zbadania ewentualnie niezwłocznie dokonany zostanie zwrot przez władze tegoż Państwa.

3. O ile, w ciągu tej procedury, rzeczoznawca, lub Państwo przechowujące dokumenty stwierdzi, że chodzi o archiwa, akty i t. p. interesujące trzecie układające się Państwo, które mogłoby domagać się ich, Państwa zainteresowane zostaną o powyższem zawiadomione i będą mogły w ciągu miesiąca od daty nadejścia tego zawiadomienia wydelegować jednego, lub kilku rzeczoznawców dla uregulowania polubownie sprawy ostatecznego przyznania aktów, archiwów i t. p. o które chodzi.

4. We wszystkich wypadkach niezgody co do stosowania paragrafów 2-go i 3-go, jak również w braku umowy pomiędzy Państwami zainteresowanymi, sprawa przedstawiona będzie o ile tylko dwa Państwa są zainteresowane w tem — dwom rzeczoznawcom, wyznaczonym przez obydwaj Państwa zainteresowane, oraz jednemu rozjemcy-przewodniczącemu, wybranemu za wspólną zgodą przez tychże rzeczoznawców. W wypadkach, kiedy spór dotyczyć będzie interesów kilku Państw, rozstrzygać będzie jeden rozjemca, wyznaczony za wspólną zgodą. W razie niezgody co do mianowania rozjemcy—przewodniczącego, lub też samego tylko rozjemcy takowi wybrani zostaną przez Przewodniczącego Związku Szwajcarskiego, lub w razie przeszkody, przez Przewodniczącego Rady Ligi Narodów, z pośród specjalistów, obywateli kraju innego aniżeli Państwa układające się.

O ile jedno, lub kilka Państw zainteresowanych nie wyznaczy swego rzeczoznawcy w ciągu dwóch

1. Chacun des États contractants désignera dans le délai d'un mois à partir de l'entrée en vigueur de la présente convention un ou plusieurs experts chargés d'examiner les actes, archives, registres, plans, titres, documents de toute nature visés à l'article premier.

2. Cet examen une fois achevé, chaque expert notifiera la liste des actes, archives etc., qu'il réclame pour son pays, à la personne désignée à cet effet par l'État où les actes se trouvent pour qu'il l'examine, et, s'il y a lieu, la restitution sera effectuée immédiatement par les organes du dit État.

3. Si au cours de la procédure l'expert ou l'État détenteur constate qu'il s'agit d'actes, archives, etc., intéressant un tiers État contractant qui pourrait les réclamer, les États intéressés en seront informés et pourront dans le délai d'un mois de l'arrivée de l'information, déléguer un ou plusieurs experts pour régler à l'amiable la question de l'attribution définitive des actes, archives etc. dont il s'agit.

4. Dans tous les cas de désaccord sur l'application des paragraphes 2 et 3 et à défaut d'une convention entre les États intéressés, la question sera soumise, si deux États seuls y sont intéressés, à deux experts désignés par les deux États intéressés et à un arbitre-président, élu de commun accord par ces experts; un seul arbitre, nommé de commun accord, décidera toutes les fois que le différend touche aux intérêts de plusieurs États. En cas de désaccord sur la nomination de l'arbitre-président ou du seul arbitre, ceux-ci seront choisis par le Président de la Confédération Helvétique, ou, en cas d'empêchement, par le Président du Conseil de la Société des Nations, parmi les spécialistes nationaux d'un pays autre que les États contractants.

Si un ou plusieurs États intéressés ne désignent pas leur expert dans le délai de deux mois de la

1. Ognuno degli Stati contraenti designerà entro un mese dall'entrata in vigore di questa Convenzione, uno o più tecnici per esaminare gli atti, archivi registri, piani, titoli e documenti di ogni specie, contemplati nel articolo 1-mo.

2. Compiuto questo esame, ogni perito comunicherà un elenco degli atti, archivi, ecc., che egli reclama per il suo paese, alla persona designata a questo scopo dallo Stato dove gli atti si trovano, affinché lo esamini; ove ne sia il caso, la restituzione sarà fatta immediatamente dagli organi del detto Stato.

3. Se nel corso del procedimento, il perito o lo Stato detentore constata che si tratta di atti, archivi ecc. che interessano un terzo Stato contraente, che potrebbe reclamarli, gli Stati interessati ne saranno informati e potranno, entro un mese dal giorno in cui avranno ricevuto l'informazione, delegare uno o più periti per definire in via amichevole la questione dell'attribuzione definitiva degli atti, archivi ecc. di cui si tratta.

4. In tutti i casi di disaccordo circa l'applicazione dei paragrafi 2 e 3 e in mancanza di una convenzione fra gli Stati interessati, la questione sarà deferita, qualora due soli Stati vi siano interessati, a due esperti designati dai due Stati interessati e ad un presidente arbitro, eletto di comune accordo dai detti periti; un solo arbitro nominato di comune accordo, deciderà in tutti i casi in cui la controversia interessi più Stati. In caso di disaccordo sulla nomina dell'arbitro presidente o dell'arbitro unico, questi saranno eletti dal Presidente della Confederazione Elvetica e, in caso di impedimento, dal Presidente del Consiglio della Società delle Nazioni, fra gli specialisti sudditi di un paese diverso dagli Stati contraenti.

Se uno o più Stati interessati non designano il loro perito entro due mesi dalla notifica che sarà

miesiący od dnia notyfikacji im przesłanej, to rozjemca-przewodniczący, lub sam tylko rozjemca będzie mianowany zgodnie z wyżej wymienionymi postanowieniami na żądanie innych stron.

5. Rzecznawca i rozjemca mianowani zgodnie z brzmieniem artykułu 4-go posiadać będą również kompetencję w przedmiocie rozstrzygania, czy należy uskutecznić udzielania, wskazane w art. 93, ustępie 2-im Traktatu w St. Germain, oraz ust. 2-gi Artykułu 77-go Traktatu w Trianon: sporządzać kopje autentyczne i t. d.

6. We wszystkich co się tyczy wykonania niniejszej Konwencji, Wysokie Układające się Strony zobowiązują się zapewnić rzecznawcom i rozjemcom dostęp wolny i bez ograniczeń innych, niż te, które są zawarte w artykule 2-gim, do wszelkich miejscowości, gdzie znajdują się wyżej wymienione dokumenty, bądź do swej głównej zwykłej siedziby, bądź do filji, lub wreszcie do wszelkiego innego miejsca. Zobowiązują się również do zapewnienia im możliwości badania inwentarzy, katalogów i t. p., jak również aktów należących do administracji, oraz do odnośnych instytucji o charakterze administracyjnym i ułatwić im wszelkimi sposobami wykonanie ich zadania, nie naruszając w niczem wewnętrznych rozporządzeń każdego z Państw, dotyczących jawności omawianych aktów.

Rozumie się, że wolny dostęp dotyczy jedynie aktów sporządzonych za czasu dawnego ustroju w Austrii i na Węgrzech oraz że dostęp ten odbywać się będzie w godzinach urzędowych i w obecności urzędnika administracji; o którą w danym wypadku chodzi.

7. Wysokie Układające się Strony zobowiązują się zachować w całości wszystkie archiwa, akty i t. p. wskazane w niniejszej Konwencji a znajdujące się w obecnej chwili w ich posiadaniu aż do chwili całkowitego wykonania zwrotu i wydania przewidzianych w artykule 1-ym, powstrzymać się od wszelkich innych kroków przewidzianych w niniejszej Konwencji, a mianowicie nie przedsięwziąć żadnego sortowania tych aktów bez uprzedniego zawiadomienia wszystkich Układających się Państw i bez uzyskania ich upoważnienia; o ile odpowiedź na takie uprzedzenie nie zostanie

notification qui leur aura été faite, l'arbitre-président ou le seul arbitre sera nommé conformément aux dispositions susdites à la requête des autres Parties.

5. Les experts et l'arbitre nommés conformément au paragraphe 4 auront aussi compétence pour décider s'il y a lieu de faire les communications visées aux articles 93, alinéa 2, du Traité de St. Germain et 77, alinéa 2, du Traité de Trianon: de lever des expéditions etc.

6. Pour tout ce qui a trait à l'exécution de la présente Convention, les Hautes Parties Contractantes s'engagent à assurer aux experts et arbitres l'accès libre et sans autre restriction que celles contenues dans l'article 2, en tout lieu où les pièces en question se trouvent, soit en leur siège ordinaire principal, soit dans les succursales ou en tout autre endroit. Elles s'engagent également à leur assurer la consultation des inventaires, catalogues, etc., ainsi que des actes appartenant aux administrations et aux institutions respectives et ayant un caractère administratif, et de leur faciliter de toute manière l'accomplissement de leur tâche, sans porter atteinte aux dispositions intérieures de chaque État concernant la publicité des actes en question.

Il est bien entendu que l'accès libre ne se réfère qu'aux actes qui ont été dressés sous l'ancien régime en Autriche et en Hongrie et que cet accès aura lieu dans les heures de service et en présence d'un fonctionnaire des administrations dont il s'agit.

7. Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à conserver intégralement toutes les archives, actes, etc., visés par la présente Convention et qui seront actuellement en leur possession, jusqu'à ce que la restitution et la remise prévues à l'article premier aient été complètement exécutées, à s'abstenir de toutes autres mesures prévues par la présente Convention, et notamment à ne procéder à aucun triage des actes en question, sans avoir donné préalablement avis à tous les autres États contractants et sans en avoir reçu l'autorisation; si une réponse à un pareil avis

lorò fatta l'arbitro presidente o l'arbitro unico sarà nominato in conformità delle disposizioni suddette, a richiesta delle altre Parti.

5. I periti e l'arbitro, nominati in conformità del paragrafo 4, saranno competenti anché per decidere se sia, il caso di fare le comunicazioni previste agli articoli 93, comma 2 del Trattato di San Germain e 77 comma 2 del Trattato di Trianon, di rilasciare copie, ecc.

6. Per ciò che concerne l'esecuzione della presente Convenzione, le Alte Parti Contraenti si impegnano ad, assicurare ai periti ed agli arbitri, libero accesso a tutti i luoghi nei quali si trovano gli atti, sia nella loro sede principale abituale, sia nelle succursali od in qualsiasi altro luogo e ciò senz'altra restrizione che quelle contenute nel comma 2 del presente articolo. Le Alte Parti contraenti si impegnano del pari ad assicurare loro la consultazione degli inventari, cataloghi ecc. nonché degli atti di carattere amministrativo e che appartengano alle amministrazioni ed agli istituti rispettivi e di facilitare loro in ogni modo il compimento del loro incarico, senza pregiudizio delle disposizioni interne di ogni paese, relative alla pubblicità degli atti di cui si tratta.

Resta inteso che l'accesso libero si riferisce solo agli atti compilati sotto l'antico regime in Austria e in Ungheria a che l'accesso avverrà nelle ore di servizio e in presenza di un funzionario delle amministrazioni in parola.

7. Le Alte Parti Contraenti si impegnano a conservare integralmente tutti gli archivi, atti ecc., contemplati in questa Convenzione e che siano attualmente in loro possesso, finché siano compiute la restituzione e la consegna contemplate all'articolo 1, ad astenersi da ogni altro provvedimento contemplato nella presente Convenzione, ispecie a non procedere ad alcuna cernita degli atti di cui si tratta, senza averne prima dato avviso a tutti gli altri Stati contraenti e senza averne ricevuta l'autorizzazione. Qualora una risposta al detto avviso non sia stata data

wystosowana w ciągu trzech miesięcy od chwili otrzymania uprzedzenia, można będzie przystąpić do sortowania.

8. Ewentualne koszty i honoraria rozjemcy zostaną ustalone i rozdzielone za wspólną zgodą przez rzeczoznawców wzmiankowanych w poprzednich ustępach.

W razie niezgody i w braku specjalnej umowy zawartej lub zawrzeć się mającej pomiędzy Państwami zainteresowanymi, wszelkie kwestje, dotyczące kosztów i wymienionych odszkodowań, rozstrzygnięte będą według sposobu postępowania ustalonego w niniejszym artykule.

9. Zarządzenia wyżej wymienione, w tem co dotyczy przedmiotu § 5-go, artykułu I—A) i paragrafu 5-go artykułu I—B), niniejszej Konwencji nie wykluczają, aby zwroty powyższe nastąpiły według innych rozporządzeń i według sposobów, przewidzianych przez Traktaty w St. Germain i Trianon.

Art. 4.

Artykuł 274 (Traktat w St. Germain), ustęp 2 i art. 247 (Traktat w Trianon), ustęp 2-gi. Co się tyczy archiwów, rejestrów i planów odnoszących się do dziedziny własności przemysłowej, literackiej i artystycznej, do chwili rozczłonkowania Monarchji Austro-Węgierskiej, Wysokie Ukladające się Strony przyznają sobie wzajem, o ile przekazanie lub udzielanie tych materiałów nie jest możliwe bez szkody dla biegu spraw bieżących wspólnych interesów, prawa wewnętrznego użytkownika przez swych obywateli. Przeto każdemu z Państw zainteresowanych przysługiwać będzie prawo sporządzać na własny koszt i ewentualnie przez swych pełnomocników, bez obowiązku uiszczania jakichkolwiek opłat lub podatków kopje autentyczne lub piśmienne kopje, fotografie lub rysunki, rejestry, plany i wogóle wszelkich aktów, dokumentów i załączników, dotyczących praw swych obywateli; zarządy, u których znajdują się powyższe archiwa, rejestry i plany, obowiązane są na żądanie stron zainteresowanych, do wydania autentycznych kopji, lub zwykłych kopji napisów, planów i wszelkich załączników ich dotyczących, przytem nie mogą być im nakazane z tego tytułu opłaty lub cię-

n'est pas donnée dans le délai de trois mois à partir de la réception de l'avis, on pourra procéder au triage.

8. Les frais éventuels et les honoraires de l'arbitre seront fixés et repartis de commun accord par les experts, visés aux alinéas précédents.

En cas de désaccord et à défaut de convention spéciale conclue ou à conclure entre les Etats intéressés, toute question relative aux frais et aux indemnités susdites sera résolue suivant la procédure établie dans le présent article.

9. Les mesures ci-dessus mentionnées pour ce qui forme l'objet du paragraphe 5 de l'article I-A et du paragraphe 5 de l'article I-B de cette Convention, n'excluent pas que ces restitutions aient lieu selon les autres dispositions et selon les mesures prévues par les Traités de St. Germain et de Trianon.

Art. 4.

Art. 274 (Traité de St. Germain) alinéa 2 et art. 257 (Traité de Trianon) alinéa 2. En ce qui concerne les archives, registres et plans relatifs au service de propriété industrielle, littéraire et artistique, jusqu'au démembrement de la monarchie austro-hongroise, les Hautes Parties Contractantes s'accordent mutuellement, quand leur transmission et communication n'est pas possible sans endommager le service courant et les intérêts communs, un droit de commun usage à l'égard de leurs ressortissants respectifs. Par conséquent chaque Etat intéressé aura le droit de lever à ses propres frais et, le cas échéant, aussi par ses mandataires, sans obligation de payer des taxes ou impôts quelconques, des expéditions ou des copies par écrit, photographies ou dessins des registres, plans, et en général de tous actes, documents et pièces annexées, concernant les droits de ses ressortissants; les administrations auprès desquelles les archives, registres et plans se trouvent, sont obligées de délivrer, sur la demande des parties intéressées des expéditions ou des copies des inscriptions, des plans et de toutes pièces annexées qui les concernent, sans qu'il puisse leur être

entro il termine di tre mesi dal giorno in cui sia stato ricevuto, si potrà procedere alla cernita.

8. Le spese eventuali e gli onorari dell'arbitro saranno determinati e ripartiti di comune accordo dai periti previsti ai comma precedenti.

In caso di disaccordo e in mancanza di una convenzione speciale conclusa o da concludersi fra gli Stati interessati, ogni questione relativa alle dette spese e indennità sarà risolta secondo la procedura stabilita dal presente articolo;

9. I provvedimenti summenzionati, per quanto forma oggetto dei paragrafi 5 dell'art. 1-A e 5 dell'art. 1-B di questa Convenzione, non escludono che siano eseguite le restituzioni secondo le altre disposizioni ed in base alle norme stabilite dai Trattati di San Germain e di Trianon.

Art. 4.

Articolo 274 (Trattato di San Germain) comma 2 e articolo 257 (Trattato di Trianon) comma 2. Per quanto concerne gli archivi, registri e piani relativi al servizio della proprietà industriale, letteraria e artistica, fino allo smembramento della Monarchia Austro-Ungarica, le Alte Parti Contraenti si accordano reciprocamente un diritto di uso comune, per quanto concerne i rispettivi sudditi, quando la loro trasmissione e comunicazione non sia possibile senza pregiudicare il regolare andamento del servizio e gli interessi comuni. Per conseguenza ognuno degli Stati interessati avrà il diritto di fare a proprie spese e, occorrendo anche per mezzo di propri mandatarj, senza obbligo di pagare qualsiasi tassa od imposta, copie autentiche o semplici, fotografie o disegni dei registri, piani e, in generale, di tutti gli atti, documenti e allegati relativi ai diritti dei propri sudditi; le amministrazioni presso le quali si trovano gli archivi, registri e piani sono tenute a rilasciare, su domanda delle parti interessate, delle iscrizioni, dei piani e di tutti gli allegati che le riguardano, senza che possano essere perciò imposte tasse od oneri diversi o maggiori che ai sudditi del proprio Stato.

żary inne lub wyższe aniżeli obywatelom krajowym.

Art. 5.

A) W stosunku do Austrii:

I. Traktat w St. Germain, art. 196. Cóżkolwiek do wszelkich przedmiotów mających znaczenie artystyczne, archeologiczne, naukowe lub historyczne, wchodzące w skład zbiorów, które należały uprzednio do Rządu Monarchji Austro-Węgierskiej lub do Korony, — o ile nie są one przedmiotem innych postanowień wyżej wymienionego Traktatu, Austria zobowiązuje się:

a) podjąć rokowania z Państwami zainteresowanymi, jeżeli tego żądają od niej, o układ pólubowny, na mocy którego wszystkie części wyżej wzmiankowanych zbiorów lub wszystkie przedmioty wyżej wskazane, które powinnyby należeć do spuścizny intelektualnej obszarów odstąpionych na mocy Traktatu w St. Germain, będą mogły być skierowane napowrót na zasadach wzajemności na obszar, z którego pochodzą. Co się zaś tyczy spuścizny intelektualnej terytorjów odstąpionych przez Traktat w Trianon, i które należały uprzednio do Rządu Monarchji Austro-Węgierskiej, lub do Korony, Austria oświadcza swą gotowość podjąć rokowania z Państwami Zainteresowanymi na zasadzie wzajemnych ustępstw;

b) nie zbywać, nie rozpraszać nic z powyższych zbiorów i nie rozporządzać żadnym z tych przedmiotów przez okres dwudziestu lat, chyba, że przed upływem powyższego terminu nastąpi specjalne porozumienie, natomiast zapewnić im bezpieczeństwo i dobrą konserwację i trzymać je jak również inventarze, katalogi i dokumenty administracyjne, dotyczące powyższych zbiorów do dyspozycji studentów i rzeczoznawców, obywateli Państw podpisujących umowę, Sprzymierzonych lub Stowarzyszonych.

B) W stosunku do Węgier:

Traktat w Trianon art. 177, ustęp 2—5 co się tyczy wszelkich przedmiotów lub dokumentów, mających znaczenie artystyczne, archeologiczne, naukowe lub historyczne stanowiących część zbiorów, które należały dawniej do Rządu Monarchji Austro-Węgierskiej lub do

imposé de ce chef des taxes ou des charges autres ou plus élevées qu'aux nationaux.

Art. 5.

I. A) Pour l'Autriche:

Traité de St. Germain, art. 196. En ce qui concerne tous objets ayant un caractère artistique, archéologique ou historique et faisant partie des collections qui appartenaient anciennement au Gouvernement de la Monarchie austro-hongroise ou à la Couronne, lorsqu'ils ne font pas objet d'autres dispositions du dit Traité, L'Autriche s'engage:

a) à négocier avec les Etats intéressés, lorsqu'elle en sera requise, un arrangement amiable en vertu duquel toutes parties des dites collections ou tous ceux des objets visés qui devraient appartenir au patrimoine intellectuel des districts cédés par le Traité de St. Germain, pourront être rapatriés à titre de réciprocité dans leur district d'origine. En ce qui concerne le patrimoine intellectuel des territoires cédés par le Traité de Trianon et qui appartenaient anciennement au Gouvernement de la Monarchie austro-hongroise ou à la Couronne, l'Autriche se déclare prête à négocier un accord avec les Etats intéressés sur la base de concessions réciproques;

b) à ne rien aliéner ou disperser des dites collections et à ne disposer d'aucun des dits objets pendant vingt années, à moins qu'un arrangement spécial ne soit intervenu avant l'expiration de ce délai, mais à assurer leur sécurité et leur bonne conservation et à les tenir, ainsi que les inventaires, catalogues et documents administratifs relatifs aux dites collections, à la disposition des étudiants et des experts ressortissants des Puissances signataires alliées ou associées.

B) Pour la Hongrie:

Traité de Trianon, art. 177, al. 2—5. En ce qui concerne tous objets ou documents ayant un caractère artistique, archéologique, scientifique ou historique, et faisant partie de collections qui appartenaient anciennement au Gouvernement de la Monarchie austro-hongroise ou

Art. 5.

A) Per l'Austria:

I. Trattato di San Germano articolo 196. Per quanto riguarda gli oggetti di carattere artistico, archeologico, scientifico e storico, facenti parte delle collezioni che appartenevano un tempo al Governo della Monarchia Austro-Ungarica o alla Corona, qualora non formino oggetto di altre disposizioni del Trattato suddetto, l'Austria si impegna:

a) a negoziare cogli Stati interessati, quando ne sia richiesta, un accordo amichevole in virtù del quale qualsiasi parte delle collezioni anzidette o qualsiasi di quegli oggetti che facciano parte del patrimonio intellettuale dei distretti ceduti col Trattato di San Germano, potranno essere restituiti a titolo di reciprocità al loro distretto di origine. Per quanto concerne il patrimonio intellettuale dei territori ceduti col Trattato di Trianon, e che apparteneva al Governo della Monarchia Austro-Ungarica o alla Corona, l'Austria si dichiara pronta a negoziare un accordo con gli Stati interessati sulla base di concessioni reciproche;

b) a nulla alienare o disperdere di tali collezioni e a non disporre di tali oggetti per venti anni, a meno che un accordo speciale non sia intervenuto prima della scadenza di questo termine, ma a garantire la loro sicurezza e la loro buona conservazione ed a tenerli, cogli inventari, cataloghi e documenti amministrativi relativi alle dette collezioni, a disposizione degli studiosi e dei periti, sudditi delle Potenze firmatarie alleate e associate;

B) Per l'Ungheria:

Trattato di Trianon, articolo 177; comma 2—5. Per quanto riguarda gli oggetti o documenti di carattere artistico, archeologico, scientifico e storico facenti parte delle collezioni che appartenevano un tempo al Governo della Monarchia Austro-Ungarica o alla Corona, qualora

Korony, — o ile one nie stanowią przedmiotu innych postanowień wyżej wymienionego Traktatu, Węgry zobowiązują się:

a) Pertraktować z Państwami zainteresowanymi, gdy tego od Węgier zażądata, o układ polubowny, na mocy którego wszelkie części wspomnianych zbiorów lub wszelkie przedmioty lub dokumenty z powyżej wymienionych, które winnyby należeć do intelektualnego dziedzictwa powyższych Państw, będą mogły być, na zasadzie wzajemności, przewiezione z powrotem do kraju ich pochodzenia.

b) nie zbywać i nie rozpraszać nic z powyższych zbiorów i nie rozporządzać żadnym z wymienionych przedmiotów w ciągu dwudziestu lat chyba, że zostanie zawarty specjalny układ przed upływem tego terminu, natomiast zapewnić im bezpieczeństwo i dobrą konserwację, oraz trzymać je jako też inwentarze, katalogi i dokumenty administracyjne, dotyczące danych zbiorów, do dyspozycji studentów i rzeczoznawców każdego z podpisujących Sprzymierzonych Państw lub Stowarzyszonych. Nawzajem Węgry mieć będą prawo zwrócić się do danych Państw, mianowicie do Austrii, celem pertraktowania na tych samych warunkach o układy, potrzebne do przewiezienia z powrotem na Węgry zbiorów dokumentów i przedmiotów wymienionych wyżej, do których zastosowane będą gwarancje przewidziane w ustępie b).

II. Państwa, które zamierzają wystosować żądanie przewidziane przez artykuł 196 Traktatu w St. Germain i przez art. 177 Traktatu w Trianon, zawiadomią o tem Austrię, względnie Węgry, w terminie jednego roku od daty uprawomocnienia się niniejszej Umowy, przedstawią one następnie w terminie dwudziestoletnim od daty uprawomocnienia się Traktatu w St. Germain, odnośnie do Austrii, a względnie od daty uprawomocnienia się traktatu w Trianon, odnośnie co do Węgier, żądanie wyczerpujące z wymienieniem żądanych zbiorów przedmiotów i dokumentów jak również warunków wzajemności, jakie Państwo żądające mniema, że może zaproponować.

W układach, mających być zawartymi, ustalone będą sposoby

à la Couronne, lorsqu'ils ne font pas objet d'autres dispositions du dit Traité, la Hongrie s'engage:

a) à négocier avec les Etats intéressés, lorsqu'elle en sera requise, un arrangement amiable en vertu duquel toutes parties des dites collections ou tous ceux des objets ou documents ci-dessus visés qui devraient appartenir au patrimoine intellectuel des dits Etats, pourront être, à titre de réciprocité, rapatriés dans leur pays d'origine;

b) à ne rien aliéner ou disperser des dites collections et à ne disposer d'aucun des dits objets pendant vingt années, à moins qu'un arrangement spécial ne soit intervenu avant l'expiration de ce délai, mais à assurer leur sécurité et leur bonne conservation et à les tenir, ainsi que les inventaires, catalogues et documents administratifs relatifs aux dites collections à la disposition des étudiants et des experts ressortissants de chacune des Puissances signataires alliées et associées. Réciproquement la Hongrie aura le droit de s'adresser aux dits Etats et notamment à l'Autriche pour négocier dans les mêmes conditions que ci-dessus, les arrangements nécessaires au rapatriement en Hongrie des collections, documents et objets ci-dessus visés auxquels s'appliqueront les garanties prévues à l'alinéa b).

II. Les Etats qui entendent avancer la requête prévue par l'article 196 du Traité de St. Germain et par l'article 177 du Traité de Trianon en informeront l'Autriche et respectivement la Hongrie dans le délai d'un an à partir de l'entrée en vigueur de la présente Convention; ils présenteront ensuite dans le délai de vingt années à partir de l'entrée en vigueur du Traité de St. Germain en ce qui concerne l'Autriche et respectivement du Traité de Trianon en ce qui concerne la Hongrie, une requête détaillée indiquant les collections, les objets et les documents qu'on réclame ainsi que les conditions de réciprocité que l'Etat qui réclame croit pouvoir offrir.

Dans les arrangements à conclure on stipulera les modalités

non formino oggetto di altre disposizioni del Trattato suddetto, l'Ungheria s'impegna:

a) a negoziare cogli Stati interessati, quando ne sia richiesta, un accordo amichevole, in virtù del quale qualsiasi parte delle collezioni anzidette o qualsiasi di quegli oggetti o documenti che dovrebbero appartenere al patrimonio intellettuale dei detti Stati, potranno essere restituiti, a titolo di reciprocità, al loro paese di origine;

b) a nulla alienare o disperdere di tali collezioni e a non disporre di alcune di tali oggetti per venti anni, a meno che un accordo speciale non sia intervenuto, prima della scadenza di questo termine, ma a garantire la loro sicurezza e la loro buona conservazione ed a tenerli cogli inventari, cataloghi e documenti amministrativi relativi alle dette collezioni, a disposizione degli studiosi e dei periti, sudditi di ciascuna delle Potenze firmatarie, alleate ed associate. Reciprocamente, l'Ungheria avrà il diritto di rivolgersi ai detti Stati ed in specie all'Austria, per negoziare alle stesse condizioni suddette, gli accordi per il rimpatrio delle collezioni, documenti e oggetti sopraindicati, ai quali si applicheranno le garanzie previste al comma b).

II. Gli Stati che intendono far la domanda prevista all'articolo 196 del Trattato di San Germain e all'articolo 177 del Trattato di Trianon, ne informeranno l'Austria e rispettivamente l'Ungheria entro un anno dall'entrata in vigore di questa Convenzione: presenteranno quindi entro vent'anni dall'entrata in vigore del Trattato di San Germain, per quanto concerne l'Austria, e rispettivamente del Trattato di Trianon per quanto concerne l'Ungheria, una domanda particolareggiata, indicandovi le collezioni, gli oggetti e i documenti reclamati, come pure le condizioni di reciprocità che lo Stato reclamante crede di poter offrire.

Negli accordi da concludersi si stipuleranno le modalità per de-

złatwiania rozbieżności zdań, wynikłych na skutek wykonania tychże układów.

Art. 6.

Postanowienia niniejszej Konwencji w niczem nie naruszają postanowień Traktatów w St. Germain i w Trianon, ani praw Komisji Odszkodowań, zwłaszcza w tem co dotyczy jej kompetencji zgodnie z ustępem 2-gim artykułu 192 Traktatu w St. Germain oraz ustępu 2-go artykułu 176 Traktatu w Trianon. Rozumie się również, że postanowienia Konwencji już zawartych pomiędzy Austrią i względnie Węgrami a jedną lub drugą z Wysockich Układających się Stron, zwłaszcza postanowienia Konwencji pomiędzy Austrią i Włochami, podpisanej w Wiedniu 4 maja 1920 r., oraz Konwencji pomiędzy Austrią a Czechosłowacją, podpisanej w Pradze 18 maja 1920 r. pozostaną całkowicie w mocy. Konwencja niniejsza nie może również przesądzać o innych poszczególnych układach już zawartych lub mogących być zawartymi w przyszłości pomiędzy jednym a drugim z Państw zainteresowanych.

Art. 7.

Konwencja niniejsza ratyfikowaną będzie w czasie możliwie jaknajprędszym.

Każde z Państw prześle swój dokument ratyfikacyjny Rządowi Włoskiemu, który postara się notyfikować o tem wszystkim innym Państwom, sygnującym Konwencję.

Dokumenty ratyfikacyjne złożone będą w archiwach Rządu Włoskiego.

Konwencja niniejsza uzyska moc obowiązującą w stosunku do każdego z Państw podpisujących od dnia złożenia tego dokumentu ratyfikacyjnego i od tejże chwili zacznie obowiązywać pomiędzy Państwami, które dokonały złożenia swych dokumentów ratyfikacyjnych.

Na dowód czego wymienieni wyżej pełnomocnicy podpisali Konwencję niniejszą.

Sporządzono w jednym egzemplarzu w Rzymie dnia szóstego kwietnia tysiąc dziewięćset dwudziestego drugiego roku, przyczem obydwa teksty w języku francuskim i włoskim uznane są za autentyczne, egzemplarz ten złożono

pour régler les différends qui pourraient surgir concernant l'exécution de ces accords.

Art. 6.

Les dispositions de la présente convention ne portent aucune atteinte à celles des Traités de St. Germain et de Trianon ni aux droits de la Commission des Réparations, notamment pour ce qui concerne sa compétence selon l'alinéa 2 de l'article 192 du Traité de St. Germain et de l'alinéa 2 de l'article 176 du Traité de Trianon. Il est de même entendu que les dispositions des conventions déjà conclues entre l'Autriche et respectivement la Hongrie et l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes notamment celles de la Convention entre l'Autriche et l'Italie signée à Vienne le 4 mai 1920 et de la Convention entre l'Autriche et la Tchécoslovaquie signée à Prague le 18 mai 1920, conserveront également toute leur vigueur. La présente Convention ne pourra non plus préjuger aux autres arrangements particuliers qui ont été conclus ou qui pourront être conclus à l'avenir entre l'un et l'autre des Etats intéressés.

Art. 7.

La présente Convention sera ratifiée le plus tôt possible.

Chaque Etat adressera sa ratification au Gouvernement italien, par le soin duquel il en sera donné avis à tous les autres Etats signataires.

Les ratifications resteront déposées dans les Archives du Gouvernement Italien.

La présente Convention entrera en vigueur, pour chaque Etat signataire, à dater du dépôt de sa ratification, et dès ce moment elle prendra effet entre les Etats qui auront procédé, au dépôt de leurs ratifications.

En foi de quoi, les plénipotentiaires susnommés ont signé la présente Convention.

Fait à Rome le six avril Mille neuf cent vingt-deux en français et en italien, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les Archives du Gouvernement du Royaume d'Italie et dont les expédi-

finire le controversie che sorgessero circa l'esecuzione di questi accordi.

Art. 6.

Le disposizioni di questa convenzione non pregiudicano in nessun modo quelle dei Trattati di San Germano e di Trianon, nè i diritti della Commissione delle Riparazioni, in ispecie per quanto concerne la sua competenza a norma del comma 2 dell'articolo 192 del Trattato di San Germano e del comma 2 dell'articolo 176 del Trattato di Trianon. Resta inteso altresì che la disposizioni delle convenzioni già concluse tra l'Austria e rispettivamente l'Ungheria con l'una o l'altra delle Alte Parti Contraenti, in ispecie quelle della convenzione fra l'Austria e l'Italia, firmata a Vienna il 4 Maggio 1920 e della Convenzione fra l'Austria e la Cecoslovacchia, firmata a Praga il 18 Maggio 1920, conserveranno del pari tutta la loro efficienza.

La presente Convenzione non potrà neppure pregiudicare gli altri accordi speciali già conclusi, o che potrebbero essere conclusi in seguito, fra l'uno e l'altro degli Stati interessati.

Art. 7.

La presente Convenzione sarà ratificata al più presto possibile.

Ciascuno Stato trasmetterà la propria ratifica al Governo Italiano, che ne darà comunicazione a tutti gli altri Stati firmatari.

Le ratifiche rimarranno depositate negli Archivi del Governo Italiano.

La presente Convenzione entrerà in vigore per ogni Stato firmatario, alla data del deposito della propria ratifica, e da questo momento avrà efficacia fra gli Stati che avranno proceduto al deposito delle loro ratifiche.

In fede di che i plenipotenziari suddetti hanno firmato la presente Convenzione.

Fatto a Roma, il sei Aprile Mil- lenovecentoventidue in italiano e in francese, i due testi facendo egualmente fede, in un solo esemplare che rimarrà depositato negli Archivi del Governo del Regno d'Italia e copie autentiche del quale sa-

w archiwach Rządu Królewskiego Włoskiego; odpisy zaś autentyczne doręczone zostaną każdemu z Państw sygnujących.

Za Austrię: *Remi Kwiatkowski*,

Za Węgry: *Nemes*,

Za Polskę: *Maciej Loreť*,

Za Rumunię: *Ef. Antonesco*,

Za Królestwo Serbów Croatów i Słowaków: *Dr. Rybar*,

Za Czechosłowację: *Vlastimil Kybal*. — Z zastrzeżeniem załączonej deklaracji.

Deklaracja Delegacji Polskiej.

Delegacja Polska ma zaszczyt oświadczyć, iż ożywiona pragnieniem, by niniejsza Konwencja została przyjęta przez wszystkie Wysokie Ukladające się Strony nie nalega na zachowanie swych zastrzeżeń sformułowanych w dniu 7 czerwca 1921 r. i wyraża jednocześnie życzenie, by rokowania, mające być wszczętymi pomiędzy Polską a Austrią czyniły całkowicie zadość stanowisku, zajętemu przez Rząd Polski w sprawie archiwów; oprócz tego delegacja Polska ma zaszczyt oświadczyć, że podpisanie niniejszej Konwencji nie powinno być rozumiane, jako przyjęcie przez Rząd Polski propozycji w sprawie archiwów, zawartych w nocie Związkowego Ministerstwa Spraw Zagranicznych Austrii, doręczonej w ubiegłym ostatnio styczniu Poselstwu Polskiemu w Wiedniu.

Sporządzono w Rzymie dnia szóstego kwietnia tysiąc dziewięćset dwudziestego drugiego roku.

Za Polskę: *Maciej Loreť*.

Deklaracja Delegacji Czechosłowackiej.

Delegacja Czechosłowacka oświadcza, iż podpisuje niniejszą Konwencję w sprawie archiwów w brzmieniu jej obecnego tekstu jedynie z następującymi zastrzeżeniami: w artykule I lit. A) numer 1 i 4, oraz lit. B) numer 1—i 4 utrzymuje słowa odnośnych traktatów pokojowych wszystkie akta etc.; w artykule II, ustęp 2 wyraźnie rozumie, iż zastrzeżenie uczynione w stosunku do Austrii i Węgier

tions authentiques seront remises à chacun des États signataires.

Pour l'Autriche: *Rémi Kwiatkowski*,

Pour la Hongrie: *Nemes*,

Pour l'Italie: *Imperiali*,

Pour la Pologne: *Maciej Loreť*,

Pour la Roumanie: *Ef. Antonesco*;

Pour le Royaume Serbe-Croate-Slovène: *Dr. Rybar*,

Pour la Tchécoslovaquie: *Vlastimil Kybal*. — Sous réserve de la Déclaration ci jointe.

Déclaration de la Délégation Polonaise.

La Délégation Polonaise a l'honneur de déclarer qu'animée du désir de voir accepter la présente Convention par toutes les Hautes Parties Contractantes elle n'insiste pas sur ces réserves formulées le 7 juin 1921, en exprimant en même temps le voeu que les négociations à entamer entre la Pologne et l'Autriche donneront pleine et entière satisfaction aux points de vue soutenus par le Gouvernement polonais en fait d'archives; en outre la Délégation Polonaise a l'honneur de déclarer que la signature de la présente Convention ne doit pas être entendue comme l'acceptation par le Gouvernement Polonais des propositions au sujet des archives contenues dans la note du Ministère Fédéral des Affaires Étrangères d'Autriche, remise au mois de janvier demier à la Légation de Pologne à Vienne.

Fait à Rome, le six avril Mille neuf cent vingt-deux.

Pour la Pologne: *Maciej Loreť*.

Déclaration de la Délégation Tchécoslovaque.

La Délégation Tchécoslovaque déclare qu'elle ne signe la présente Convention concernant les Archives dans le texte actuel que sous les réserves suivantes: à l'article I lit. A, numéros 1 et 4 lit. B, numéros 1 et 4, elle maintient les paroles des Traités de paix respectifs: „tous les actes, ect.”; à l'article II, alinéa 2, elle entend expressément que la réserve faite pour l'Autriche et la Hongrie, vaut également pour la Tschéco-

ranno rimesse a ciascuno degli Stati firmatari.

Per l'Austria: *Rémi Kwiatkowski*,

Per la Cecoslovacchia: *Vlastimil Kybal*, Sous réserve de la déclaration ci-jointe,

Per l'Italia: *Imperiali*,

Per la Polonia: *Maciej Loreť*,

Per il Regno Serbo-Croato-Sloveno: *Dr. Rybar*,

Per la Romania: *Ef. Antonesco*,

Per l'Ungheria: *Nemes*.

Dichiarazione della Delegazione Polacca.

„La Delegazione Polacca ha l'onore di dichiarare che animata dal desiderio di vederè accettata da tutte le Alte Parti Contraenti la presente Convenzione, essa non insiste sulle riserve formulate il 7 Giugno 1921, esprimendo nello stesso tempo il voto che le negoziazioni da iniziarsi tra la Polonia e l'Austria daranno piena ed intera soddisfazione ai punti di vista sostenuti dal Governo polacco, riguardo agli Archivi; la Delegazione polacca inoltre ha l'onore di dichiarare che la firma della presente Convenzione non deve essere intesa come accettazione da parte del Governo polacco delle proposte sugli Archivi contenute nella nota del Ministero Federale degli Affari Esteri di Austria rimessa nel mese di Gennaio ultimo alla Legazione di Polonia di Vienna”.

Fatto a Roma, il sei Aprile Mille novecentoventidue.

Per la Polonia: *Maciej Loreť*.

Dichiarazione della Delegazione Cecoslovacca.

La Delegazione Cecoslovacca dichiara di non firmare la presente Convenzione concernente gli Archivi, nel testo attuale, che con le seguenti riserve: all'articolo I, lett. A, numeri 1 e 4, lett. B, numero 1 e 4, essa mantiene le parole di rispettivi Trattati di pace: „Tutti gli atti, ecc.”

all'articolo II, 2-o capoverso, essa intende espressamente che la riserva fatta dall'Austria e dall'Un-

ważne jest również dla Czechosłowacji i, że zastrzeżenie to nie może, w żadnym wypadku, przeszkodzić wolnemu dostępowi do zbiorów publicznych wspomnianych w ustępie 1 tego samego artykułu;

w artykule III № 2 pod wyrażeniem „jeżeli zajdzie potrzeba” rozumie wypadek porozumienia pomiędzy Państwem zainteresowanym i Państwem przetrzymującym i nie uznaje wypadku sprzeciwu.

Sporządzono w Rzymie dnia szóstego kwietnia tysiąc dziewięćset dwudziestego drugiego roku.

Za Czechosłowację: *Vlastimil Kybal.*

Zaznajomiwszy się z powyższą Konwencją uznaliśmy je i uznajemy za słuszną, zarówno w całości, jak i każde z zawartych w niej postanowień, oświadczamy, że jest przyjęta, ratyfikowana i zatwierdzona i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dn. 31 sierpnia 1923 r.

S. Wojciechowski

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej

(L. S.) Prezes Rady Ministrów:
Witos

Minister Spraw Zagranicznych:
M. Seyda

slovaquie et que cette réserve ne peut pas, dans aucun cas, empêcher le libre accès aux dépôts publics, visés à l'alinéa I du même article;

à l'article III, № 2 sous l'expression „s'il y a lieu” elle entend le cas d'accord entre l'Etat détenteur et n'admet pas le cas de contestation.

Fait à Rome, le six Avril Mil neuf cent vingt-deux.

Pour la Tchécoslovaquie:
Vlastimil Kybal.

Après avoir vu et examiné ladite Convention, nous l'avons approuvée et approuvons en toutes et chacune des dispositions, qui y sont contenues, déclarons, qu'elle est acceptée, ratifiée et confirmée, et promettons qu'elle sera inviolablement observée.

En Foi de Quoi, nous avons donnée les Présentes, revêtues du Sceau de la République Polonaise.

A Varsovie, les 31 août 1923.

S. Wojciechowski

Par le Président de la République

Le Président du Conseil des Ministres:

Witos

Le Ministre des Affaires Etrangères:

M. Seyda

gheria, vale egualmente per la Cecoslovacchia e che questa riserva non può in alcun caso, impedire il libero accesso ai pubblici depositi, previsti al capoverso I dello stesso articolo;

all'articolo III, numero 3, sotto l'espressione „ove ne sia il caso” essa intende il caso d'accordo fra lo Stato interessato e lo Stato detentore e non ammette il caso di contestazione.

Fatto a Roma, il sei Aprile Mil-novecentoventidue.

Per la Cecoslovacchia:
Vlastimil Kybal.